

Kunnanvaltuusto	§ 86	24.09.2018
Kunnanhallitus	§ 20	21.01.2019
Tekninen lautakunta	§ 71	11.06.2019
Kunnanhallitus	§ 200	09.09.2019
Kunnanvaltuusto	§ 98	07.10.2019
Tekninen lautakunta	§ 105	29.10.2019
Kunnanhallitus	§ 78	29.03.2021

Valtuustoaloite "Kohti hiilineutraalia kuntaa" eli Mäntsälä Hinku-kunnaksi

416/00.02.00/2018

Kunnanvaltuusto 24.09.2018 § 86

Vihreiden valtuustoryhmä esitti seuraavanlaisen valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 24.9.2018:

"VALTUUSTOALOITE "KOHTI HIILINEUTRAALIA KUNTA" ELI MÄNTSÄLÄ HINKU-KUNNAKSI

Vihreiden valtuustoryhmä esittää, että Mäntsälä liittyy 41 edelläkävijäkunnan joukkoon ja lähtee mukaan "kohti hiilineutraalia kuntaa" eli Hinku-kunnaksi.

HINKU-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Voimassaolevan kuntastrategian osalta verkostoon liittyminen tukee yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien hyödyntämisen tavoitetta.

Mäntsälässä on tehty jo hyvää työtä päästöjen vähentämiseksi. Esimerkiksi kuntamme kotitaloudet lämpiävät lähellä tuotetulla lämmöllä, sillä noin puolet kaukolämmöntarpeesta tuotetaan Yandexin datasaleissa syntyvästä hukkalämmöstä. Lämmön kierrättämisellä on myös isoja ympäristövaikutuksia, sillä kaukolämmön hiilidioksidipäästöt laskevat n. 40%. Tämä on merkittävä saavutus, sillä kaukolämmön osalta se vastaa EU:n vuoden 2030 asettamaa tavoitetta päästövähennyksistä.

Jatkossa päästöjä voidaan vähentää mm. parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Mm. kunnan omalla energiayhtiöllä Nivoksella on hyvää osaamista tällä alalla. Omien toimintojen lisäksi kunta voi vaikuttaa päätöksenteollaan muun muassa maankäytön, energiantuotannon ja liikenteen päästöihin omalla alueellaan. Alueen elinkeinoelämä ja asukkaat kutsutaan mukaan yhteistyöhön. Tavoitteena on päästövähennysten ohella vahvistaa paikallista hyvinvointia esimerkiksi kustannussäästöjen, energiaomavaraisuuden ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien kautta. Ilmatoon ja ympäristöön liittyvät asiat ovat yhä tärkeämpiä kunnan maineelle ja siten myös vetovoimatekijä.

Pariisin ilmastopöytäkirja ja jatkuvasti nouseva maapallon keskilämpötila muistuttaa koko maailmalle ilmastonmuutoksen torjunnan tärkeydestä. Lähtemällä mukaan yhteiseen tavoitteeseen olemme osa muutosta ja

kannamme oman vastuamme.

Vihreiden valtuustoryhmä

Mika Välitalo   Tuuli Särkijärvi

Vasemmiston valtuustoryhmä

Katso lisätietoja HINKUsta liitteestä 1."

Päätös: Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Valtuustoaloite liitteineen

Kunnanhallitus 21.01.2019 § 20

Kunnanjohtajan päätösesitys:

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen teknisen toimialan valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Valtuustoaloite liitteineen

Tekninen lautakunta 11.06.2019 § 71

Tekninen lautakunta pitää aloitetta tärkeänä ja koko kuntatasolla merkityksellisenä paitsi lähivuosien myös pitkällä aikavälillä strategiaa toteuttavana hankkeena. Ilmastotavoitteet ovat usein samankaltaisia hyvinvointia koskevien muiden tavoitteiden kanssa toimialasta riippumatta.

Kuten aloitteessa todetaan, kunta on jo aloittanut toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi mm. energiatehokkuutta lisäämällä ja kunnassa toimii energiatehokkuustyöryhmä. Konkreettisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen päästöjen vähentämiseksi on myös uuden hallituksen asialistalla ajankohtainen.

Ilmastovaikutusten tunnistaminen päätöksenteossa ei ole aina helppoa. Eri päätösten vaikutukset liittyvät toisiinsa ja yksittäisten päätösten huomioiminen ilmastotavoitteissa vaatii kunnissa suhteuttamista koko kunnan toimintaan ja ilmastomuutoksen vaikutusten arviointia koko kuntatasolla.

(Valmistelija:

tekninen johtaja Mika Pynttari, puh. 040 314 5934,
talous- ja hallintopäällikkö Tarja Dyster, puh. 040 314 5978)

Teknisen johtajan päätösesitys

Tekninen lautakunta päättää selvittää vuoden 2019 aikana aloitteen

ehdotusta Mäntsälän kunnan liittämiseksi hiilineutraaliksi kunnaksi sekä arvioida eri päätöksenteon vaikutuksia ja tavoitteiden toteuttamista kunnassa.

Tekninen lautakunta saattaa asian tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle.

Päätös Tekninen lautakunta päätti hyväksyä esityksen.
Kunnanhallitus 09.09.2019 § 200

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus antaa teknisen lautakunnan päätöksen vastauksena valtuustoaloitteeseen. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi ja saattaa sen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Käsittely: Käsittelyn kuluessa kunnanjohtaja täydensi esitystään seuraavasti:
Teknisen lautakunnan selvitys tuodaan tiedoksi vuoden aikana 2019 kunnanhallitukselle.

Päätös: Hyväksyttiin täydennetyn esityksen mukaan.

Kunnanvaltuusto 07.10.2019 § 98

Esitys: Kunnanvaltuusto merkitsee aloitteen käsittelyn tiedoksi.

Käsittely: Reijo Liinamaa esitti Sdp:n valtuustoryhmän nimissä, että valtuusto palauttaa asian uudelleen valmisteluun, kunnes teknisen lautakunnan selvitys on valmistunut. Tero Toivonen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja kysyi, voidaanko esitys yksimielisesti hyväksyä ja näin päätettiin.

Päätös: Kunnanvaltuusto päätti, että aloite palautetaan uudelleen valmisteluun.
Tekninen lautakunta 29.10.2019 § 105

Tekninen lautakunta selvitti syksyn aikana aloitteen ehdotusta Mäntsälän kunnan liittämiseksi hiilineutraaliksi kunnaksi ja ehdottaa, että kunta liittyy Hinku-kunnaksi.

(Valmistelija:
tekninen johtaja Mika Pynttari, puh. 040 314 5934,
tekninen isännöitsijä Mika Hakonen, puh. 040 314 5776)

Teknisen johtajan päätösesitys

Tekninen lautakunta päättää selvityksen perusteella, että Mäntsälän kunta liittyy hiilineutraaliksi kunnaksi. Tekninen lautakunta saattaa asian tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle.

Käsittely: Tekninen isännöitsijä Mika Hakonen esitteli asiaa asiantuntijana ja poistui klo 17.58.

Käsittelyn aikana Pekka Kärkkäinen esitti vastaehdotuksen, ettei Mäntsälän kunta liity Hinku-kunnaksi. Jäsen Jussi Heikkilä kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty vastaesitys, on asiasta äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin avoinäänestys esittelijän esityksen ollessa jaa ja Pekka Kärkkäisen esityksen ei.

Käydyssä äänestyksessä esittelijän esitystä kannatti yksi (Päivi Koski) ja Pekka Kärkkäisen esitystä kannatti kahdeksan (Timo Leino, Jussi Aalto, Sari Alaluusua, Christina Kalenius, Hemmo Siljander, Pekka Kärkkäinen, Jussi Heikkilä, Salla Nousiainen).

Päätös

Puheenjohtaja totesi teknisen lautakunnan päättäneen äänestyksen perusteella hyväksyä Pekka Kärkkäisen esityksen, että Mäntsälän kunta ei liity hiilineutraaliksi kunnaksi. Päätöksenteossa pyritään kuitenkin huomioimaan ympäristöasiat. Tekninen lautakunta saattaa asian tiedoksi kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle.

Liite 1. Mäntsälä Hinku-kunnaksi

Kunnanhallitus 29.03.2021 § 78

Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeessa kunnat, yritykset ja asukkaat ideoivat ja toteuttavat ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. HINKU-kunnat tavoittelevat päästövähennyksiä etuajassa kansallisiin tavoitteisiin nähden: kunnat ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 päästötasosta. Välitavoitteena toimii kasvihuonekaasu- päästöjen vähentäminen vähintään 15 % vuoteen 2016 mennessä ja vähintään 30 % vuoteen 2020 mennessä.

Päästövähennysten ohessa kunnat rakentavat perustaa tulevaisuuden kilpailukyvyllä luomalla uusia mahdollisuuksia liiketoiminnalle.

Päästöjä vähennetään erityisesti parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Kunnan omien toimintojen lisäksi kunnat voivat vaikuttaa päätöksenteollaan muun muassa maankäytön, energiantuotannon ja liikenteen päästöihin kunnan alueella.

Mäntsälä on solminut työ- ja elinkeinoministeriön kanssa kuntien energiatehokkuussopimukseen. Sopimuksen tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta sekä edistää uusiutuvan energian käyttöä. Näillä toimilla voidaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen lisäksi parantaa kunnan toiminnan taloudellisuutta.

Kunnan energiatehokkuusryhmä on valmistellut asiaa ja tytäryhtiöistä erityisesti Nivos on ollut keskeisesti mukana asiassa. Kuntakonsernissa on käynnistetty lukuisia toimenpiteitä, joilla päästövähennyksiin tähdätään.

HINKU-kunnaksi liittyminen ei tuo sitovia velvoitteita eikä sanktioita päästövähennysten osalta. Verkosto tuo uutta tietoa kunnalle, samalla parantaen kunnan kestävä kehityksen mainetta. Jo nykyisessä hallitusohjelmassa on asetettu merkittäviä uusia velvoitteita kunnille päästövähennysten saavuttamiseksi. Velvoitteet koskevat erityisesti asumista ja liikkumista. HINKU- kuntana Mäntsälä saa tuoreimmat verkoston tiedot ja kokemukset käyttöön, samalla kun kuntakonsernin onnistuneita tekoja (esim. Yandex hukkalämpö) saadaan markkinoitua muuallekin.

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus toteaa vastauksena valtuustoaloitteeseen, että kunta liittyy HINKU- kuntaverkostoon. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja saattaa sen valtuustolle tiedoksi.

Käsittely:

Nivos Oy:n toimitusjohtaja Marko Ahlia, tekninen johtaja Mika Pynttäriä sekä tekninen isännöitsijä Mika Hakosta kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.

Käsittelyn kuluessa Kari Peussa teki esityksen, että hylätään pohjaesitys. Edelleen puheenjohtaja Havula teki seuraavan muutosesityksen: Aloitteen käsittely siirretään syksyyn uudelle valtuustolle strategian valmistelun yhteyteen. Peussa veti esityksensä pois ja kannatti puheenjohtajan muutosesitystä, jota kannattivat myös Liinamaa ja Mäkipää.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosesitys, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, joka hyväksyttiin.

Äänestyksessä kunnanhallituksen pohjaesitys JAA, Havulan muutosesitys EI.

Äänestys:

JAA 1 Särkijärvi

EI 7 Havula, Hallikainen, Liinamaa, Mäkipää, Peussa, Salmi ja Virolainen

Puheenjohtaja totesi muutosesityksen voittaneen.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti siirtää aloitteen käsittelyn syksyyn uudelle valtuustolle strategian valmistelun yhteyteen.

- Merkittiin, että Pihla Keto-Huovinen oli poistuneena kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.